

Nr 45.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående driftkostnader under år 1915 för statens domäner; given Stockholms slott den 14 januari 1914.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

dels i den för skogsstaten gällande stat uppföra ytterligare fem jägmästarbefattningar med de i statsrådsprotokollet angivna avlöningsförmåner och i sammanhang därmed nedsätta de i samma stat uppförda respennningar till en var av jägmästarna i norra och västra Hälsinglands revir samt nuvarande Österdalarnas, framdeles Älvdalens västra revir, nu 800 kronor, med 100 kronor eller till 700 kronor;

dels höja ej mindre de i nämnda stat uppförda respennningarna till överjägmästaren i södra distriktet, nu 800 kronor, med 200 kronor till 1,000 kronor än även tjänstgöringspennningarna till jägmästaren i Kopparbergs revir med 200 kronor eller från 2,000 kronor till 2,200 kronor;

dels besluta, att de pensioner, som med tillämpning av gällande lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension efter 1912 års början beviljats eller komma att beviljas, skola från och med år 1915, på sätt i statsrådsprotokollet finnes närmare angivet, utgå från statens domäners fond;

dels ock, med godkännande av i statsrådsprotokollet gjorda beräkningar, såsom driftkostnader under år 1915 för statens domäner *förslagsvis* uppföra ett belopp av 8,000,100 kronor, att utgå av domänfondens avkastning.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

Kungl. Maj:ts befallningshavande, som ansett, att icke blott de föreslagna avsöndringarna utan även huvudgården borde försälas, har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen har, då egendomen efter försäljning av lotterna litt. A, B, C och D skulle komma att omfatta ett område av allenast 13 hektar 51 ar med ett åsatt arrendevärde av blott 440 kronor, i likhet med Kungl. Maj:ts befallningshavande ansett skäl icke föreligga att bibehålla återstående delen av egendomen i kronans ägo.

Av en genom vederbörande föredragande i domänstyrelsen införskaffad uppgift från domänintendenten i länet inhämtas, att de saluvärden, som vid uppskattningsförrättningen åsatts de särskilda försäljningslotterna, beräknats under förutsättning att köparna skulle ansvara för amorteringen av omförmälda odlingslån.

På grund av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå Riksdagen medgiva,

att sedan egendomen blivit genom ägostyckning enligt lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring uppdelad i fem lotter med ovan angivna områden,

dels lotterna litt. A, B, C och D må var för sig upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i nådiga brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder;

dels ock egendomen i övrigt må å offentlig auktion försälas till den högstbjudande under de i nådiga brevet den 29 maj 1874 omförmälda villkor;

med förbehåll för köparna av de särskilda områdena att ansvara för återbetalning av ovanberörda odlingslån i enlighet med den av förste lantmätaren föreslagna planen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle avlåtast till Riksdagen.

Ur protokollet:

Curt Rohltlieb.

Av de inkomna handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 0.8 mil från Skänninge stad och järnvägsstation, innehåller en sammanlagd areal av 44 hektar 50.6 ar, därav 35 hektar 37.3 ar åker och tomt, 8 hektar 23.5 ar avrösningsjord och 89.8 ar impediment.

Laga skifte har övergått egendomen.

För beredande av egna hem hava uppskattningsmännen föreslagit, att följande områden måtte avskiljas och försäljas från egendomen, nämligen

Litt. å kartan	Ägofigurer å kartan	Areal i hektar	Saluvärde		Arrendevärde kr.
			Summa kr.	därav för skog kr.	
A	av 10, av 11	2,964	1,185	—	60: —
B	9, av 10, av 11	4,986	1,920	—	95: —
C	15, 20, av 17	7,896	3,445	786: —	155: —
D	12—14, 16, 18, 19, av 17	14,626	5,995	1,098: —	280: —

För den händelse att det skulle befinnas lämpligt, att även huvudgården, som å kartan omfattar ägofigurena nr 1—8 med en areal av 13 hektar 51 ar, därav 13 hektar 47.8 ar åker och tomt och 3.2 ar impediment, försålles, hava uppskattningsmännen åsatt densamma ett saluvärde av 12,790 kronor, därav 4,000 kronor för åbyggnaderna och 1,600 kronor för oredovisad nybyggnadsskyldighet under nu löpande arrendeperiod. Arrendet för huvudgården har beräknats till 440 kronor.

Egendomen i dess helhet är taxeringsvärderad till 20,100 kronor.

Den 13 juni 1903 har Kungl. Maj:t beviljat lån till ett vattenavledningsföretag, berörande förutom andra fastigheter ifrågavarande kronoegendom. Den på egendomen belöpande andelen i lånet utgör 2,408 kronor 99 öre att amorteras med 144 kronor 54 öre för vart och ett av åren 1911—1935 och med 132 kronor 3 öre för år 1936. Förste lantmätaren i länet har med hänsyn till egendomens föreslagna uppdelning uppgjort följande plan för ifrågakomna odlingslåns årliga amortering:

huvudgården	erlägger åren 1911—1935:	kr. 33.31,	år 1936:	kr. 30.43
lotten litt. A	» » » »	» 19.44,	» » »	17.76
» » B	» » » »	» 26.44,	» » »	24.15
» » C	» » » »	» 18.16,	» » »	16.59
» » D	» » » »	» 47.19,	» » »	43.10.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14
januari 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde vidare.

Med godkännande av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har sistlidna års Riksdag såsom driftkostnader under år 1914 för statens domäner förslagsvis uppfört ett belopp av 6,457,000 kronor att utgå från domänfondens avkastning.

Till grund för detta beslut hava lagts följande beräkningar rörande driftkostnaderna under sistberörda år, nämligen

I. Kostnader för domänstyrelsen:

avlöningsstat för styrelsen ...	kronor	162,200: —	
ålderstillägg åt styrelsens personal ...	»	11,000: —	
anställande av extra amanuens hos styrelsen och för renskrivning m. m.	»	6,000: —	
domänstyrelsens expenser ...	»	18,000: —	
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal	»	6,000: —	
tryckning av styrelsens årsberättelse	»	2,500: —	kronor 205,700: —

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

skogsstatens ordinarie personal ...	kronor	1,199,000: —	
ålderstillägg åt skogsstatens personal	»	114,000: —	
egentliga förvaltningskostnader, därav minst 150,000 kronor till avdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	»	4,797,500: —	kronor 6,110,500: —

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner:

avlönning åt domänintendenter	kronor	35,500: —	
reskostnader vid domänförvaltningen	»	45,000: —	
övriga med förvaltningen av jordbruksdomänerna förenade kostnader	»	60,300: —	kronor 140,800: —
			Summa kronor 6,457,000: —

I skrivelse den 30 september 1913 har nu domänstyrelsen framställt förslag rörande driftkostnaderna för statens domäner under år 1915.

I. Kostnader för domänstyrelsen.

Bland dessa kostnader, vilka för år 1914 upptagits till 205,700 kronor, ingår domänstyrelsens avlöningsstat med 162,200 kronor. Då någon ändring för år 1915 icke ifrågasatts i nämnda avlöningsstat, torde densamma för år 1915 beräknas till samma belopp som för innevarande år.

Domän-
styrelsens av-
löningsstat.

I kostnader för ålderstillägg för domänstyrelsens personal ifrågasattes ingen ändring och torde berörda kostnader följaktligen böra för år 1915 beräknas till samma belopp som för år 1914 eller således till 11,000 kronor.

Ålderstillägg
till domän-
styrelsens
personal.

I utlåtande den 28 december 1912 över domänstyrelsens förslag den 14 oktober samma år angående inrättandet av en statens domäners fond och dess förvaltande av styrelsen såsom affärsdrivande verk fäste statskontoret Kungl. Maj:ts uppmärksamhet därå, att liksom statens kostnader för pensionering av tjänst innehavare vid statens järnvägar ävensom vid postverket och telegrafverket utginge av vederbörande affärsfonder såsom tillhörande deras driftkostnader, anstalter syntes böra träffas för att domänförvaltningens pensionskostnader måtte utgå från statens domäners fond.

Pensionering
av domän-
styrelsens
personal.

Stats-
kontoret.

Då Kungl. Maj:t den 31 januari 1913 meddelade bestämmelser angående nämnda fond, anbefalldes Kungl. Maj:t tillika domänstyrelsen att inkomma med utredning och utlåtande i den av statskontoret sålunda väckta frågan. I anledning härav yttrade domänstyrelsen i skrivelse den 31 juli 1913, att styrelsen icke hade något att erinra mot en sådan anordning, att det bidrag, statsverket lämnade till kostnaderna för domänförvaltningens pensionering, utginge från domänfonden, vilket tvärtom torde hava goda skäl för sig. Styrelsen ansåge emellertid styrelsens egen och skogsstatens personal icke vara så mångtalig, att densammas pensionsintressen skulle bättre tillgodoses genom en egen pensionsinrättning och en för en sådan inrättning tillsatt styrelse, och styrelsen ifrågasatte därför, att nämnda personals pensionsangelägenheter måtte ombesörjas på sätt dittills skett.

Domän-
styrelsen.

I häröver infortrat utlåtande den 21 november 1913 har statskontoret tillstyrkt framställning till Riksdagen om medgivande, att

Stats-
kontoret.

pensionerna till domämförvaltningens personal måtte utgå av driftkostnaderna för statens domäner och utbetalas av domänstyrelsen, som därefter skulle äga att, i enlighet med vad i 4 § i kungörelsen den 11 oktober 1907 med föreskrifter om verkställighet av lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension stadgats om de från postm. fl. medel utbetalade pensioner, från statskontoret återbekomma ett belopp motsvarande den pensionsfonden för civila tjänst innehavare åliggande andel i pensionsutgifterna. I detta syfte borde sedermera 5 § i nyssnämnda kungörelse ändras så, att domänstyrelsen uppräknades bland de ämbetsverk, som skulle till statskontoret avlämna specifika pensionsuppgifter.

Om den av statskontoret och domänstyrelsen föreslagna bestämmelsen, att statens domäners fond skulle övertaga all pensionering av till domämförvaltningen hörande personal komme till stånd, syntes enligt statskontorets mening åt densamma dock icke böra givas retroaktiv verkan på sådant sätt, att fonden även skulle belastas med utbetalningen av alla redan beviljade pensioner åt dylik personal. Statskontoret ville dock ifrågasätta, om icke bestämmelsens giltighet borde utsträckas till alla pensioner av detta slag, vilka beviljats efter det statens domäners fond inrättats, således efter den 1 januari 1912. Om den nya ordningen komme till tillämpning från och med år 1915, borde alltså, sedan utredning vunnits om *netto*-utgiften å anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare för de till domämförvaltningens personal efter år 1912 beviljade, under åren 1912—1914 utbetalda pensioner, detta anslag erhålla gottgörelse för nämnda utgiftsbelopp från anslaget till domänfondens driftkostnader. De dittills å anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare beviljade pensioner, som i enlighet härmed skulle till domänfondens driftkostnader överflyttas, uppginge till följande årliga belopp, nämligen:

enligt Kungl. Maj:ts beslut år 1912	kronor 17,750:—
» » » » under januari—	
september 1913	12,795:—
	Summa kronor 30,545:—

Domän-
styrelsen.

I domänstyrelsens ovan omförmälda skrivelse den 30 september 1913 angående domänfondens driftkostnader för år 1915 har styrelsen, under antagande att förevarande fråga bleve ordnad på sätt statskontoret och styrelsen satt i fråga, framhållit, att ett förslagsanslag behövde ställas till styrelsens disposition för att bestrida de kostnader

från domänfonden, som förorsakades av dess deltagande i kostnaderna för pensionering av domänstyrelsens egen personal, och ett annat dylikt förslagsanslag för samma ändamål beträffande skogsstatens personal. För det förra ändamålet upptog nu styrelsen under rubriken kostnader för domänstyrelsen förslagsvis 2,000 kronor.

Statskontoret har häröver avgivit särskilt utlåtande den 21 november 1913 och under återopande av sitt förut omförmälda utlåtande samma dag tillstyrkt vad domänstyrelsen i sistberörda skrivelse föreslagit beträffande anslag för pensionering av styrelsens personal.

Statskontoret.

Jag delar till fullo ämbetsverkens uppfattning, att den statsverket åliggande kostnad för pensionering av domänstyrelsens och skogsstatens personal bör liksom andra utgifter för förvaltningen av statens domäner utgå från domänfonden. Då domänstyrelsen med underlydande personal numera inordnats bland statens affärsdrivande verk, bör den statens affärsverksamhet, som har till föremål dess domäner, bära även den del av driftkostnaderna, som utgöres av personalens pensioneringsomkostnader, och i detta hänseende likställas med de affärsrörelser, som bedrivs genom statens järnvägar, post- och telegrafverken samt statens vattenfallsverk. Detta skulle i sin mån bidra till att giva en i möjligaste mån riktig bild av rörelsens ekonomiska resultat.

Departementschefen.

Lika med ämbetsverken anser jag det olämpligt, att en särskild pensionsinrättning upprättas för nu ifrågakvarande tjänstemannakår, utan torde pensionerna böra utgå direkt från domänfonden, som, på sätt statskontoret föreslagit, bör av den under statskontorets förvaltning stående pensionsfonden för civila tjänst innehavare återbekomma ett belopp, motsvarande den andel i pensionsutgifterna, som åligger denna genom tjänstemännens egna avgifter bildade fond. Jag vill erinra, att sådan anordning redan finnes tillämpad beträffande, bland andra, postverket enligt den av statskontoret återopade kungörelsen den 11 oktober 1907 med föreskrifter om verkställighet av lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension ävensom kungörelsen samma dag med föreskrifter angående de medel, av vilka pensioner, som beviljas jämlikt nämnda lag, skola utgå m. m., samt beträffande statens vattenfallsverk enligt kungörelsen den 15 augusti 1913 om ändrad lydelse av vissa paragrafer i förstnämnda kungörelse av den 11 oktober 1907 ävensom kungörelsen samma den 15 augusti om visst tillägg till sistnämnda kungörelse av den 11 oktober 1907.

Lika med statskontoret anser jag även, att domänfonden icke

bör belastas med utbetalande av de pensioner, som beviljats före domänfondens inrättande den 1 januari 1912, men att efter sistnämnda dag beviljade pensioner böra utgå från domänfonden. I fråga om tidpunkten, när denna betalningsskyldighet skall inträda, är jag dock icke fullt ense med statskontoret. Statskontoret, som antagit, att den nya ordningen komme att träda i tillämpning från och med år 1915, har nämligen ifrågasatt, att domänfonden skulle icke blott vidkännas alla pensionsutbetalningar av nyss nämnt slag efter 1915 års början — mot vilket förslag jag icke har någon erinran — utan även till statskontoret utgiva gottgörelse för den nettoutgift, som åsamkats det allmänna anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare för efter ingången av år 1912 beviljade, under åren 1912—1914 utbetalade pensioner till domänförvaltningens personal. Domänfonden skulle alltså för sistnämnda tre år retroaktivt utgiva gottgörelse till statskontoret för att tillföras omförmälda anslag. Detta synes mig icke lämpligt. De under åren 1912 och 1913 utbetalade pensionerna hava redan påförts sistnämnda anslag. De hava ock tagits i beräkning vid bestämmande av detta anslags storlek. 1912 års räkenskaper för detta anslag äro redan avslutade och 1913 års motsvarande räkenskaper torde inom kort även bliva avslutade. Med domänfondens räkenskaper för dessa bägge år är förhållandet liknande. Även under år 1914 skulle, enligt statskontorets mening, nu ifrågavarande pensionsutgifter påföras det allmänna pensioneringsanslaget och domänfonden gå fri, för att först under år 1915 på en gång återbetala tre års pensionsutgifter och därjämte vidkännas de löpande pensionsutgifterna för året. För domänfondens vidkommande skulle alltså år 1915 komma att enligt detta förslag utvisa en extraordinärt stor pensionsutgift. Väl är det sant, att i varje fall pensionsutgiften från domänfonden under de första åren blir lägre än den normala, men detta förhållande torde icke utgöra skäl för att domänfonden skall återgälda tre förflutna års utgifter, som redan utbetalats av andra medel, vilka varit därtill avsedda i riksstaten.

Jag håller alltså före, att domänfonden bör från och med ingången av år 1915 övertaga utbetalningen av de pensioner till domänstyrelsens och skogsstatens personal, som beviljats efter ingången av år 1912.

Då statskontoret från sin utgångspunkt icke haft något att erinra mot domänstyrelsens förslag att såsom pensioneringskostnad för styrelsens egen personal för år 1915 förslagsvis upptaga ett belopp av 2,000 kronor, synes mig detta belopp vara, med den inskränkta tillämpning av domänfondens pensioneringsskyldighet, jag ovan för-

ordat, för ändamålet tillräckligt. Att åter sänka beloppet synes mig icke vara lämpligt. Naturligt är, att det framdeles torde behöva ökas, i mån som pensioner komma att beviljas.

Beträffande det bland kostnader för domänstyrelsen uppförda belopp å 6,000 kronor till en extra amanuens hos styrelsen och för renskrivning m. m. har styrelsen i sin berörda skrivelse den 30 september 1913 anfört följande.

Extra amanuenser och biträden hos domänstyrelsen, renskrivning m. m.

Domänstyrelsen.

Sedan det visat sig, att det i styrelsens avlöningsstat upptagna anslaget till amanuenser och skrivbiträden m. m. befunnits otillräckligt, hade från och med år 1911 på extra stat varit anvisat ett belopp av 6,000 kronor till en extra amanuens hos styrelsen och för renskrivning m. m. Detta extra anslag hade först under år 1913 till fullo tagits i anspråk och det hade visat sig icke förslå till de betydligt ökade utgifter, vilka från och med samma år blivit nödiga särskilt på grund av den vidgade omfattning, den centrala bokföringen hos styrelsen fått i och med domänfondens inrättande och styrelsens inordnande bland statens affärsdrivande verk. Domänstyrelsen hade därför i skrivelse den 22 september 1913 nödgats hos Kungl. Maj:t göra framställning om rätt att för samma år av domänfondens avkastning få använda ytterligare intill 8,000 kronor till bland annat ökade kostnader för den centrala domänbokföringen. Att summan måst upptagas till nämnda ganska avsevärda belopp, hade till stor del berott därpå, att sjukligheten hos styrelsens personal, framför allt den kvinnliga, under år 1913 varit särskilt stor och förorsakat betydande utgifter för den vikarierande personalens avlöning. Ehuru skäl syntes finnas för det antagandet, att hälsotillståndet hos personalen för framtiden skulle bli bättre, sedan sjuklighetens förnämsta orsak — arsenikförekomst i ämbetsverkets lokaler — nu blivit avlägsnad, kvarstode likväl fortfarande behovet av ökad arbetskraft inom styrelsen för bokföring och vikariatstjänst. Styrelsen hade funnit sig icke kunna sätta det belopp, som krävdes för dessa ändamål, lägre än till 6,000 kronor, med vilket belopp styrelsen alltså föresloge, att det ifrågavarande extra anslaget till styrelsen måtte ökas.

Med anledning av domänstyrelsens omförmälda framställning den 22 september 1913 har Kungl. Maj:t medgivit, att styrelsen finge under nämnda år av domänfondens medel använda 8,000 kronor till anställande av extra amanuenser m. m. under samma år. Att domänstyrelsens utgifter för vikariatsersättning, extra arbetskrafter

Departementschefen.

m. m. under år 1913 ökats i sådan grad, att icke blott det anvisade extra anslaget fullständigt åtgått utan även ytterligare medel måst beredas, torde, såsom styrelsen också frambållit, stå i närmaste samband med den vidgade omfattning, den centrala bokföringen hos ämbetsverket erhållit i och med domänfondens inrättande och styrelsens inordnande bland statens affärsdrivande verk. En särskild, tillfällig orsak till styrelsens ökade utgifter för ifrågavarande ändamål under sagda år har, såsom ovan nämnts, varit, att sjukligheten hos styrelsens personal av ovan omförmälda anledning under samma år varit särskilt stor.

Även om man torde kunna förutsätta, att ökade kostnader av nu ifrågavarande slag icke behöva av sistnämnda anledning tagas i beräkning för framtiden, synas förhållandena ådagalägga, att för domänstyrelsen av övriga här ovan anförda anledningar uppstått behov av ökade medel för anställande av extra arbetskrafter, renskrivning m. m. Frågan om domänbokföringen har visserligen ännu icke hunnit ordnas. Kungl. Maj:t har i enlighet med Riksdagens därom uttalade önskan åt särskilt tillkallade sakkunniga uppdragit att verkställa utredning och uppgöra förslag beträffande en förändrad bokföring rörande statens domäner och den övriga med domänstyrelsens verksamhet förenade förvaltningen. Sådant förslag har ännu icke hunnit avgivas, men det torde ingalunda kunna beräknas, att genom det nya bokföringssätt, som kan komma att fastställas, domänstyrelsens behov av arbetskrafter skall förminska. Domänstyrelsen synes mig därför nu böra beredas möjlighet att möta den ökning i styrelsens utgifter av ifrågavarande slag under år 1915, som i varje fall torde komma att föreligga i jämförelse med de år, då ett extra anslag å 6,000 kronor varit tillräckligt. Emot storleken av den av domänstyrelsen föreslagna ökningen i nämnda anslag anser jag mig icke kunna göra någon erinran.

Jag finner mig alltså böra biträda domänstyrelsens hemställan, att det bland »kostnader för domänstyrelsen» uppförda extra anslaget å 6,000 kronor till anställande av extra amanuens hos styrelsen och för renskrivning m. m. ökas med 6,000 kronor eller till 12,000 kronor. I samband härmed torde beloppet ifråga lämpligen böra uppföras under benämning »anställande av extra amanuenser och biträden hos styrelsen samt renskrivning m. m.».

Domänstyrel-
sens expenser
samt rese- och

Någon ändring för år 1915 har icke ifrågasatts i de under rubriken »kostnader för domänstyrelsen» upptagna beloppen 18,000 kronor till

domänstyrelsens expenser och 6,000 kronor till rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal. Dessa kostnader torde därför böra för år 1915 beräknas till samma belopp som för innevarande år.

traktaments-
ersättning åt
styrelsens
personal.

Vid fastställande av domänstyrelsens generalförslag för år 1913 förordnade Kungl. Maj:t, att av de utav domänstyrelsen såsom utgift till tryckningskostnader i förslaget upptagna medel, 9,000 kronor, skulle under rubrik »kostnader för domänstyrelsen» uppföras ett belopp av 2,500 kronor till tryckning av styrelsens årsberättelse, varemot återstoden eller 6,500 kronor, som vore avsedd till tryckning av blanketter och formulär för den lokala skogsförvaltningens behov, skulle utgå av den under rubriken »kostnader för statens skogsdomäner» beräknade post till oförutsedda och diverse utgifter.

Tryckning av
domänstyrel-
sens årsbe-
rättelse m. m.

I den av Kungl. Maj:t och Riksdagen godkända beräkningen över domänfondens driftkostnader för år 1914 upptages också, såsom ovan nämnts, ett belopp av 2,500 kronor bland kostnader för domänstyrelsen för tryckning av styrelsens årsberättelse.

Nu har domänstyrelsen i sin ovanberörda skrivelse den 30 september 1913 meddelat, att berörda uppdelning av beloppet till tryckningskostnader icke motsvarade de olika behoven, vilka likväl syntes kunna täckas av det för år 1913 härtill anvisade beloppet, 9,000 kronor. Med ledning av den erfarenhet, som vunnits inom ämbetsverket, syntes det styrelsen nödigt att föreslå en sådan uppdelning av beloppet ifråga, att 5,000 kronor beräknades för tryckningskostnader åt domänstyrelsen och 4,000 kronor för sådana kostnader åt den lokala skogsförvaltningen.

Domän-
styrelsen.

Domänstyrelsens ifrågavarande förslag, mot vilket jag icke har något att erinra, innebär icke någon ökning i totalbeloppet av de till tryckningskostnader avsedda medel utan kommer ett bifall härtill endast att medföra en överflyttning av 2,500 kronor från ovannämnda under rubriken »kostnader för statens skogsdomäner» ingående post till oförutsedda och diverse utgifter till den under rubriken »kostnader för domänstyrelsen» upptagna post till tryckning av styrelsens årsberättelse.

Departements-
chefen.

Vid bifall till vad jag hittills föreslagit skulle kostnaderna för domänstyrelsen ökas med tillhoppa 10,500 kronor. Av vad ovan sagts framgår emellertid, att denna ökning delvis är skenbar, enär pensionsutgifterna förut bestritts av andra statsmedel och ökningen i anslaget

till tryckningskostnader blott är en överflyttning. Den verkliga ökningen uppgår till allenast 6,000 kronor eller höjningen i anslaget till extra amanuenser m. m.

II. Kostnader för statens skogsdomäner.

Skogsstatens
ordinarie
personal.

Såsom kostnader för skogsstatens ordinarie personal har för innevarande år upptagits ett belopp av 1,199,000 kronor.

Domän-
styrelsen.

I sin ovanberörda skrivelse den 30 september 1913 har nu domänstyrelsen föreslagit en ökning i detta belopp för år 1915 med 12,600 kronor för inrättande av fem nya jägmästartjänster. Härom har styrelsen i nämnda skrivelse anfört följande.

Oaktat ännu intet på den norrländska skogsvårdskommitténs förslag grundat resultat i fråga om omreglering eller nyinrättande av revir föreläge, ej heller de för södra Sverge tillkallade skogssakkunniga avgivit något förslag i motsvarande riktning, ansåge domänstyrelsen, att, där förhållandena i varje fall nödvändigt krävde nyinrättandet av självständiga förvaltningsområden av permanent art, redan från och med år 1915 fem nya revir borde inrättas, därav ett i Gävleborgs län, ett i Kopparbergs län, ett omfattande delar av Kopparbergs och Västmanlands län, ett i Värmlands län och ett omfattande delar av Göteborgs och Bohus samt Hallands län. Denna revirreglering komme jämväl att i någon mån inverka på omfattningen av västra och södra distriktet, i ty att det nya revir, som föreslagits att omfatta vissa delar av Göteborgs och Bohus samt Hallands län, vore avsett att tillhöra det södra distriktet, varigenom detta komme att ökas med den del av Göteborgs och Bohus län, som skulle tillhöra det nya reviret, och västra distriktet att minskas med motsvarande del.

I särskild skrivelse den 22 oktober 1913 har domänstyrelsen ytterligare utvecklat och motiverat sitt nu ifrågavarande förslag. Styrelsen har därvid anfört, att de revir, som enligt styrelsens mening i första hand, och utan avvaktan på beslut angående vad den norrländska skogsvårdskommittén föreslagit rörande skogsadministrationen, borde regleras, vore norra och västra Hälsinglands revir i Gävleborgs län, Österdalarnas revir i Kopparbergs län, Klotens revir, beläget i Kopparbergs, Västmanlands och Örebro län, Karlstads revir i Värmlands län, Bohus revir i Göteborgs och Bohus län samt Hallands revir i Hallands län.

Västra Hälsinglands revir omfattade nedanstående arealer allmänna skogar:

kronoparker	51,262.07 hektar,
ecklesiastika skogar	2,151.61 »
tillsammans 53,413.68 hektar.	

Norra Hälsinglands revir omfattade:

kronoparker	26,270.56 hektar,
domänskogar	253.46 »
ecklesiastika skogar	9,191.12 »
tillsammans 35,715.14 hektar.	

I följd av stegrade virkespriser särskilt å smärre skogsprodukter hade sådana kunnat från dessa revir avyttras i en under senare åren alltjämt ökad mängd, varjämte kolning kunnat bedrivas i ganska stor skala. Till en höjd avverkning hade jämväl det förhållande bidragit, att virkesförrådet å dessa revirs allmänna skogar vore mycket betydande. Skogsprodukterna hade, i den omfattning revirpersonalen medhunnit det, avverkats och apterats genom kronans försorg. Revirgöromålen hade härigenom, då jämväl kulturerna, som måste hålla jämna steg med avverkningen, avsevärt ökats, vuxit till en arbetsbörda, som överstege den nuvarande revirpersonalens krafter, och en fortsatt ökning vore alltjämt att förvänta med en intensivare skogshushållning. Ovannämnda två revir borde därför regleras på det sätt, att av dem bildades tre revir under benämning Hamra revir, västra Hälsinglands och norra Hälsinglands revir.

Till *Hamra revir* skulle hänföras uteslutande kronoparker med en sammanlagd areal av 40,211.60 hektar.

Till *västra Hälsinglands revir* skulle hänföras:

kronoparker	17,057.67 hektar,
ecklesiastika skogar	5,596.44 »
tillsammans 22,654.11 hektar.	

Norra Hälsinglands revir skulle omfatta:

kronoparker	20,263.36 hektar,
domänskogar	253.46 »
ecklesiastika skogar	5,746.29 »
tillsammans 26,263.11 hektar.	

Vart och ett av dessa revir komme sålunda att bliva ganska omfattande. Det största, *Hamra revir*, bleve avsevärt mera koncentrerat än de båda övriga, enär detsamma skulle utgöras uteslutande av två

ej långt från varandra belägna kronoparker. Revirets namn skulle bestämmas efter den större av dessa, Hamra kronopark. De övriga båda reviren skulle bibehålla sina förutvarande namn.

Österdalarnas revir i Kopparbergs län omfattade följande arealer allmänna skogar:

kronoparker	93,947.92	hektar,
civilt boställes skog	46.88	»
ecklesiastika skogar	9,870.32	»
allmän inrättnings skog	39.97	»
tillsammans 103,905.09 hektar.		

Att detta mycket stora revir för att närmelsevis kunna tillfredsställa den nutida skogshushållningens krav måste delas, borde ej tarva närmare motivering. Emellertid hade avsättningsförhållandena för kronans skogsprodukter i övre Dalarna varit så begränsade, att styrelsen icke före tillsättandet av den norrländska skogsvårdskommittén ansett sig kunna föreslå delning av reviret. Rörande sättet för delningen hade vederbörande överjägmästare föreslagit, att Älvdalens kronopark och vissa ecklesiastika skogar skulle utgöra ett revir samt övriga allmänna skogar i Österdalarnas revir det andra. Reviren skulle dock på sådant sätt bliva mycket olika stora, och det större måste säkerligen inom kort ånyo regleras. Styrelsen funne fördenskull nödigt, att delningen genomfördes på det sätt, att Älvdalens kronopark, som omfattade ej mindre än 91,371 hektar, redan nu delades, varvid Österdalälven lämpligen borde utgöra gräns mellan delarna, vilka var för sig komme att utgöra grundstommen för dotterreviren. Dessa kunde därför lämpligen benämnas *Älvdalens östra* och *Älvdalens västra* revir.

Till *Älvdalens östra revir* skulle hänföras:

kronoparker	42,927.98	hektar,
civilt boställes skog	46.88	»
ecklesiastika skogar	8,266.95	»
allmän inrättnings skog	39.97	»
tillsammans 51,281.78 hektar.		

Till *Älvdalens västra revir* skulle hänföras:

kronoparker	51,019.94	hektar,
ecklesiastika skogar	1,603.37	»
tillsammans 52,623.31 hektar.		

Det senare bleve på sådant sätt något större, men avsevärt mera koncentrerat än det förra.

Klotens revir, som utgjordes av Klotens kronopark, vartill hörde sammanhängande skogstrakter, belägna inom Kopparbergs, Västmanlands och Örebro län, vore redan nu delat i två förvaltningsområden, sedan Kungl. Maj:t den 27 maj 1910 medgivit anställande därstädes av en biträdande jägmästare. Dennes förvaltningsområde utgjordes av de delar av kronoparken, som tillhörde Kopparbergs och Västmanlands län. Sedan erfarenheten nu visat, att en dylik delning vore lämplig, hemställde styrelsen, att den biträdande jägmästarens förvaltningsområde måtte få utgöra ett särskilt revir och benämnas *Malingsbo revir*, samt *Klotens revir* begränsas till de delar av kronoparken, som tillhörde Örebro län. Det förra reviret skulle på sådant sätt komma att omfatta 24,809.22 hektar och det senare 15,032.55 hektar. Jägmästaren i Klotens revir vore tillika lärare vid Klotens skogsskola, varjämte under hans förvaltning hörde bland annat en ångsåg samt Kloten—Bånghammars järnväg. Därest Klotens skogsskola komme att upphöra, ville styrelsen till Kungl. Maj:t inkomma med utredning och eventuellt förslag angående någon ökning av Klotens revir.

Beträffande *Karlstads revir i Värmlands län* hade Kungl. Maj:t genom beslut den 29 mars 1900 medgivit, att inom detta revir finge anställas en skogstjänsteman med självständig förvaltning av viss del av revirets skogar. Domänstyrelsen hade därefter, då det visat sig nödigt, att jägmästaren i Karlstads revir erhöle ökad hjälp med skötseln av sitt omfattande revir, uppdragit åt den biträdande jägmästaren att förvalta ett ökat antal av revirets skogar, så att han därmed varit fullt upptagen. Styrelsen hemställde nu, att från Karlstads revir måtte avskiljas härför lämpligt belägna skogar och därav bildas ett nytt revir under benämning Kristinehamns revir. Efter en sådan delning skulle

Karlstads revir omfatta följande arealer allmänna skogar:

kronoparker	5,479.93	hektar,
domänskogar	1,489.73	»
civilt boställes skog	31.64	»
ecklesiastika skogar	6,102.94	»
allmänna inrättningars skogar	2,716.52	»
	tillsammans	15,820.76 hektar.

Kristinehamns revir skulle omfatta:

kronoparker	13,489.51	hektar,
domänskogar	515.39	»
civila boställens skogar	325.53	»
ecklesiastika skogar	2,121.84	»
allmänna inrättningsars skogar	43.30	»
stadsskogar	736.62	»
	tillsammans	17,232.19 hektar.

Arealen av det senare reviret bleve något större, men dess skogar mera koncentrerade än det förras. Inom båda reviren vore avsättningsförhållandena synnerligen goda och större delen av revirens skogsprodukter avverkades och tillreddes genom skogsförvaltningens försorg före försäljningen. Anmärkas kunde dessutom, att av Karlstads revir för närvarande 1,950.48 hektar förvaltades av biträdande jägmästaren i Arvika revir.

Göteborgs och Bohus samt Hallands län omfattade nu vardera ett revir, Bohus och Hallands, det förra tillhörande västra, det senare södra skogsdistriktet.

Bohus revir omfattade följande arealer allmänna skogar:

kronoparker	12,158.16	hektar,
domänskogar	6,801.61	»
civila boställens skogar	615.93	»
ecklesiastika skogar	5,522.21	»
allmänna inrättningsars skogar	7,200.94	»
städers skogar	690.—	»
	tillsammans	32,988.85 hektar.

Hallands revir omfattade:

kronoparker	12,515.48	hektar,
kronoflygsandsfält	1,198.29	»
domänskogar	432.31	»
civila boställens skogar	31.59	»
ecklesiastika skogar	5,717.66	»
krono- och allmänna inrättningsars skogar	721.68	»
städers skogar	453.02	»
	tillsammans	21,070.03 hektar.

Jägmästarnas göromål inom dessa båda revir hade genom ökad intensitet i skogshushållningen och omfattande skogskulturer å revirens av ålder kala, till stor del genom inköp under senare tiden åt kronan förvärvade marker efter hand blivit allt för mycket krävande, för att reviren skulle kunna bibehållas vid sin nu betydande omfattning. Det vore ock nödigt, att skogshushållningen bereddes möjlighet att än vidare utvecklas, vilket förutsatte, att reviren minskades. Detta kunde lämpligen ske på det sätt, att södra delarna av Bohus revir och norra delarna av Hallands revir avskildes från jägmästarnas nuvarande tjänstgöringsområden och sammanfördes till ett nytt revir, vilket torde böra benämnas Göteborgs revir, då det skulle omfatta allmänna skogar norr och söder om denna stad. För de båda övriga reviren bleve de förutvarande namnen ej längre lämpliga, utan torde böra ändras till Uddevalla och Halmstads revir. Efter en sådan reglering skulle

Uddevalla revir omfatta följande arealer allmänna skogar:

kronoparker	9,120.86 hektar,
domänskogar	4,626.89 »
civila boställens skogar	409.59 »
ecklesiastika skogar	2,987.03 »
allmänna inrättningsars skogar	5,052.34 »
städers skogar	40.— »
	tillsammans 22,236.71 hektar.

Göteborgs revir skulle omfatta:

kronoparker	5,701.78 hektar,
domänskogar	2,283.12 »
civila boställens skogar	237.93 »
ecklesiastika skogar	6,208.60 »
kronohemmans och allmänna inrättningsars skogar	2,809.79 »
städers skogar	702.27 »
	tillsammans 17,943.49 hektar.

Halmstads revir skulle omfatta:

kronoparker	9,851.— hektar,
kronoflygsandsfält	1,198.29 »
domänskogar	323.91 »
ecklesiastika skogar	2,044.24 »
kronohemmans och allmänna inrättningsars skogar	60.49 »
städers skogar	400.75 »
	tillsammans 13,878.68 hektar.

Omfattningen av dessa revir bleve alltså fortfarande anmärkningsvärt stor med hänsyn till de landsdelar, varom här vore fråga. De allmänna skogarnas relativt ringa virkesförråd och den i följd därav låga avverkningen utgjorde dock motiv för att reviren tills vidare kunde hava ganska stor omfattning. Angående den olikhet i areal, som komme att på sådant sätt förefinnas mellan de tre reviren, ville styrelsen framhålla, att Uddevalla revir, som bleve störst, komme att omfatta bland annat mera än 5,000 hektar allmänna inrättningsar skogar, vilka förorsakade skogsstaten mindre arbete än övriga allmänna skogar, medan Halmstads revir, som finge minsta arealsumman, erhöle inemot 10,000 hektar kronoparker, vilka i och för sig krävde mycket arbete samt ytterligare ökades, då, såsom fallet vore i Halmstads revir, skogarna omfattade även bokbestånd.

Domänstyrelsens i det föregående framställda förslag skulle sålunda avse följande tolv revir, av vilka fem skulle bliva nya:

Re v ir	Antalet allmänna skogar	Areal i hektar		
		Under skogsstatens förvaltning	Under skogsstatens kontroll	Summa
Hamra (nytt)	2	40,211.60	—	40,211.60
Norra Hälsinglands	23	24,430.22	1,832.89	26,263.11
Västra »	30	20,379.64	2,274.47	22,654.11
Älvdalens östra (nytt)	32	44,402.37	6,879.41	51,281.78
» västra	2	51,019.94	1,603.37	52,623.31
Klotens	1	15,032.85	—	15,032.85
Malingsbo (nytt)	1	24,809.22	—	24,809.22
Karlstads	50	10,139.05	5,681.71	15,820.76
Kristinehamns (nytt)	24	14,444.37	2,787.32	17,232.19
Uddevalla	181	9,403.88	12,832.83	22,236.71
Göteborgs (nytt)	246	5,966.08	11,977.41	17,943.49
Halmstads	99	11,212.80	2,665.88	13,878.68

Därest de av styrelsen föreslagna benämningarna för de revir, som skulle bildas av nuvarande Österdalarnas revir, nämligen Älvdalens östra och Älvdalens västra revir, komme att av Kungl. Maj:t godkännas, hemställde styrelsen, att det revir i Värmlands län, som nu benämndes Älvdals, måtte framdeles få benämnas Filipstads revir.

Rikets indelning i skogsdistrikt skulle komma att beröras av den nu ifrågasatta revirregleringen allenast på det sätt, att det föreslagna nya Göteborgs revir skulle komma att omfatta skogar, som nu tillhörde dels västra, dels södra distriktet. Därest bildandet av Göteborgs revir medgäves, ville styrelsen hemställa, att detta revir måtte hänföras till södra distriktet, vartill nu hörde sex revir, under det att västra distriktet omfattade nio.

I förberörda skrivelse den 30 september 1913 har domänstyrelsen, på sätt nedan närmare omförmäles, gjort framställning jämväl om höjning av tjänstgöringspenningarna för jägmästaren i Kopparbergs revir samt av respenningarna för överjägmästaren i södra distriktet.

Beträffande de delar av staten för den ordinarie skogspersonalen, vilka berördes av styrelsens nu omförmälda förslag i fråga om denna personal, har styrelsen i sin sistnämnda skrivelse framlagt följande tablå.

Distrikt eller revir	Lön	Tjänstgöringspenningar	Respenningar	Summa
<i>Nu gällande lönestat.</i>				
Norra Hälsinglands revir	2,300 —	2,200 —	800 —	5,300 —
Västra Hälsinglands revir	2,300 —	2,200 —	800 —	5,300 —
Österdalarnas revir	2,300 —	2,400 —	800 —	5,500 —
Kopparbergs revir	2,300 —	2,000 —	700 —	5,000 —
Klotens revir	2,300 —	2,200 —	500 —	5,000 —
Karlstads revir	2,300 —	2,000 —	600 —	4,900 —
Bohus revir	2,300 —	2,000 —	700 —	5,000 —
Södra distriktet	4,000 —	2,800 —	800 —	7,600 —
Hallands revir	2,300 —	2,000 —	600 —	4,900 —
Kronor	22,400 —	19,800 —	6,300 —	48,500 —
<i>Föreslagen ny lönestat.</i>				
Norra Hälsinglands revir	2,300 —	2,200 —	700 —	5,200 —
Västra Hälsinglands revir	2,300 —	2,200 —	700 —	5,200 —
Hamra revir (nytt)	2,300 —	2,200 —	600 —	5,100 —
Älvdalens östra revir (nytt)	2,300 —	2,400 —	700 —	5,400 —
Älvdalens västra revir	2,300 —	2,400 —	700 —	5,400 —
Kopparbergs revir	2,300 —	2,200 —	700 —	5,200 —
Klotens revir	2,300 —	2,200 —	500 —	5,000 —
Malingsbo revir (nytt)	2,300 —	2,200 —	500 —	5,000 —
Karlstads revir	2,300 —	2,000 —	600 —	4,900 —
Kristinehamns revir (nytt)	2,300 —	2,000 —	600 —	4,900 —
Uddevalla revir	2,300 —	2,000 —	700 —	5,000 —
Södra distriktet	4,000 —	2,800 —	1,000 —	7,800 —
Göteborgs revir (nytt)	2,300 —	2,000 —	600 —	4,900 —
Halmstads revir	2,300 —	2,000 —	600 —	4,900 —
Kronor	33,900 —	30,800 —	9,200 —	73,900 —

Detta innebure, enligt vad domänstyrelsen vidare anført, en ökning i skogspersonalens fasta lönestat av 25,400 kronor. Dock vore att härvid beakta, att i och med inrättandet av de föreslagna nya skogsstatstjänsterna två biträdande jägmästarbefattningar inom nuvarande Klotens och Karlstads revir och två avlönade assistenttjänster inom

nuvarande Bohus och Hallands revir komme att ej längre erfordras. För dessa fyra tjänster utginge för närvarande tillhopa 12,800 kronor i arvoden och respenningar, vadan den verkliga ökningen i kostnaden för revirförvaltningen stannade vid 12,600 kronor.

Då domänstyrelsen därefter inginge på frågan om respenningarnas fixerande för de omreglerade eller nyinrättade reviren, önskade styrelsen förutskicka, att styrelsens ovan avgivna förslag i detta hänseende icke avsåge att vara slutgiltiga. Meningen med dem vore blott att få förhållandena jämförda inom de reglerade eller nydanade reviren med dem inom övriga revir i riket. Då frågan om skogspersonalens respenningar behandlats av norrländska skogsvårdskommittén och väl även skulle komma att upptagas av de för södra delarna av landet tillkallade skogssakkunniga, skulle väl densamma framdeles komma att ordnas för hela landet på ett mera tillfredsställande sätt än nu vore fallet. Styrelsen ville nämligen såsom sin åsikt betona, att skogspersonalens respenningar i förhållande till kraven på större intensitet i skogshushållningen över huvud vore alltför knappt tillräckliga. Genom inrättande av ett nytt revir i Gävleborgs län komme två av de där nu befintliga reviren att till sitt omfång begränsas. Men med hänsyn till de långa vägar, som jägmästarna hade att färdas, och den brist på snabbare förbindelser mellan olika orter, som där rådde, hade respenningarna där ändock icke ansetts böra nedsättas med mer än 100 kronor för vart och ett av dessa revir. För det nya reviret, vilket bleve mera koncentrerat, ansåge styrelsen ett respenninganslag av 600 kronor bliva proportionsvis lämpligt. På liknande sätt hade genom det nuvarande Österdalarnas revirs uppdelning i två revir respenningarna för det minskade reviret reducerats med 100 kronor, eller från 800 till 700 kronor, till vilket sistnämnda belopp respenningarna ock föreslagits för det nya reviret. För Malingsbo revir, som skulle bliva nytt, hade respenninganslaget beräknats lika som för det nuvarande Klotens revir till 500 kronor. Jägmästarna inom dessa båda revir syntes bägge bliva nödsakade att för sina tjänsteresor hålla häst. Det föreslagna nya Kristinehamns revir hade styrelsen ansett böra, för jägmästarens vidkommande, tilldelas samma respenninganslag som det omreglerade Karlstads revir, där respenningbeloppet bestämts med hänsyn till revirets storlek, sådan den skulle bliva från och med år 1915, eller 600 kronor. För det något minskade Bohus (= Uddevalla) revir hade någon nedsättning i respenningarna icke föreslagits, ej heller för det likaledes till minskning ifrågasatta Hallands (= Halmstads) revir, ty båda dessa revir skulle ändock bliva av ansevärd utsträckning, och

de järnvägsförbindelser, som här funnes, berörde endast mera undantagsvis de allmänna skogar, som jägmästarna hade att förvalta eller övervaka. För det nya Göteborgs revir hade ifrågasatts samma respenningsanslag som för det blivande Halmstads revir, då förhållandena beträffande skogarnas läge och rådande järnvägsförbindelser för dem vore ungefär lika.

I sitt den 29 september 1910 avgivna statförslag för år 1912 hade domänstyrelsen i sammanhang med föreslagen och sedermera genomförd reglering av södra, Smålands och västra distriktet, enligt vilken Ölands och Kalmar revir skulle med vissa undantag tilläggas södra distriktet, föreslagit respenningsanslagens höjande för överjägmästaren i södra distriktet från 800 till 1,000 kronor, enär resorna för överjägmästaren i sistnämnda distrikt efter regleringens genomförande komme att i ej ringa mån ökas; Kungl. Maj:t hade emellertid då ej funnit skäl hos Riksdagen hemställa om bifall till detta styrelsens förslag. Enligt vad en skrivelse till styrelsen från överjägmästaren i södra distriktet av den 19 september 1913 gäve vid handen, hade emellertid nämnde överjägmästare efter av honom vunnen erfarenhet och under förutsättning, att det ifrågasatta nya västkustreviret komme att tilläggas detta distrikt, hemställt, att hans respenningsanslag måtte höjas från 800 till 1,100 kronor. Under erinran om det förhållandet, att envar av överjägmästarna i östra, västra och Smålands distrikt åtnjöte årligen 1,000 kronor i respennningar, ville styrelsen nu på sina i skrivelsen den 29 september 1910 anförda skäl, vilkas hållbarhet de gångna årens erfarenhet ådagalagt, och med hänsyn jämväl till södra distriktets tilltänkta utvidgning, förnya sin framställning om respenningsanslagets höjande för överjägmästaren i detta distrikt till 1,000 kronor.

Slutligen ville styrelsen ifrågasätta, huruvida icke nu, när Kopparbergs revir genom beslutat förvärv av Garpenbergs bruksegendom komme att vinna avsevärd ökning i kronoskogarnas omfattning, tjänstgöringspenningarna för jägmästaren i detta revir måtte, på sätt i förestående tablå angivits, höjas från 2,000 till 2,200 kronor, varigenom de skulle bliva lika stora som för i omfattning och krävande arbete ungefär likställda revir.

Departements-
chefen.

Ingen meningsskiljaktighet läser numera i stort sett råda därom, att det är av synnerlig vikt, att åt kronans värdefulla skogstillgångar ägnas så noggrann och sakkunnig vård som möjligt. Därav beror nämligen i hög grad, huruvida landet nu och i framtiden skall av dessa skogar få det gagn i direkt ekonomiskt och andra avseenden,

som man har rätt att hoppas på. Med hänsyn till den betydelsefulla uppgift, som i detta hänseende åligger jägmästarna, och till de ökade krav, som till följd av den nödvändiga stegringen i skogshushållningens intensitet ställas på deras verksamhet, synes det vara nödvändigt, att deras förvaltningsområden så ordnas, att mängden av dem åliggande göromål icke tilltager i sådan utsträckning, att antingen en del av dessa göromål måste eftersättas eller ock noggrannheten i ärendenas handläggning äventyras. Då särskilt uti de i domänstyrelsens nu ifrågavarande framställning avsedda reviren det jägmästarna påvilande arbete synes vara alltför omfattande, anser jag i likhet med domänstyrelsen, att med en reglering av dessa revir icke utan skada för skogsvården i dessa trakter kan länge anstå.

Vad först beträffar den av styrelsen föreslagna regleringen av norra och västra Hälsinglands revir, som går ut på att från dessa revir utbryta kronoparker med en areal av tillhoppa 40,211.60 hektar och därav bilda ett nytt revir, synas de av domänstyrelsen härför anförda skäl vara övertygande.

Vidkommande den ifrågasatta regleringen av Österdalarnas revir, vilket revir för närvarande omfattar icke mindre än 103,905.09 hektar allmänna skogar, torde någon närmare motivering för en delning härav icke vara av behovet påkallad. Den stora arealen synes i och för sig nödvändiggöras, att reviret delas. Beträffande sättet för delningen ansluter jag mig till domänstyrelsens förslag.

Klotens revir är redan för närvarande på sätt och vis delat, i det att därstädes finnes anställd en biträdande jägmästare med självständigt förvaltningsområde. En rationell skogshushållning kräver emellertid oundgängligen, att inom detta stora och ur skogshushållningssynpunkt betydelsefulla revir vederbörande revirförvaltare sättes i tillfälle att förskaffa sig ingående kännedom om de många olikartade förhållanden, vilka äro av betydelse för revirets affärsmässiga förvaltning, något som kan ske allenast under förutsättning att han längre tid i följd kvarstår såsom ordinarie revirförvaltare därstädes. Jag anser följaktligen den nuvarande anordningen med en biträdande jägmästare i detta revir icke längre vara tillfredsställande. I fråga om indragande av den nuvarande skogsskolan vid Kloten ämnar jag senare under riksdagens lopp framlägga förslag. I händelse av bifall härtill torde, såsom domänstyrelsen anført, det nya Klotens revir böra i någon mån tillökas.

Jämväl till anställande inom Karlstads revir av en skogstjänsteman med självständig förvaltning av viss del av revirets skogar har

Kungl. Maj:t lämnat medgivande. Såsom domänstyrelsen ovan meddelat, har den biträdande jägmästaren, då det visat sig, att ordinarie revirförvaltaren behövde ökad hjälp, fått åt sig uppdraget vården av ett så stort antal av revirets skogar, att han därmed är fullt sysselsatt. Det torde således få anses ådagalagt, att för en rationell vård av skogarna inom Karlstads revir erfordras två jägmästare. På de skäl jag anfört för delningen av Klotens revir anser jag mig böra biträda det av domänstyrelsen framlagda förslaget om delning även av nu ifrågasvarande revir.

Vad den föreslagna regleringen av Bohus och Hallands revir vidkommer är att märka, att i båda dessa revir arbetet för revirförvaltaren tagit högst betydande dimensioner genom ökad intensitet i skogshushållningen och omfattande skogskulturer. Att bereda skogshushållningen i reviren möjlighet till fortsatt utveckling anser jag i likhet med nämnda styrelse endast kunna ske genom en minskning av revirens storlek. I detta avseende synes mig domänstyrelsens förslag att av södra delen av Bohus revir och norra delen av Hallands revir bilda ett nytt revir vara lämpligt. Det nya reviret skulle komma att omfatta skogar tillhörande dels västra och dels södra distriktet. Då emellertid reviret i sin helhet måste tilläggas ettdera av dessa distrikt, anser jag domänstyrelsens förslag att tillägga detsamma södra distriktet vara välbetänkt.

Mot de föreslagna benämningarna å de nya reviren samt de ändrade benämningarna å vissa av de äldre reviren, som beröras av den nu ifrågasatta omregleringen, har jag icke någon erinran att göra.

Mot de för ifrågasvarande fem nya jägmästarebefattningar av domänstyrelsen föreslagna avlöningsförmåner, tillhoppa 25,300 kronor, finner jag mig icke böra göra någon erinran, utan synas de mig vara i förhållande till omständigheterna lämpligt avvägda. I sammanhang härmed skulle emellertid de för närvarande till jägmästarna i norra Hälsinglands revir, västra Hälsinglands revir och nuvarande Österdalarnas, framdeles Älvdalens västra revir utgående respensionerna om 800 kronor för var och en minskas med 100 kronor för varje eller med tillhoppa 300 kronor. Jag biträder detta förslag. Härjämte skulle efter omregleringen ovannämnda biträdande jägmästartjänster i Klotens och Karlstads revir samt två avlönade assistenttjänster inom Bohus och Hallands revir icke längre erfordras, vadan härigenom åt statsverket skulle inbesparas ett belopp av 12,800 kronor, som hittills utgått från den under rubriken »kostnader för statens skogsdomäner» upptagna anslagspost till egentliga förvaltningskostnader. Besparingarna skulle således

uppgå till ett belopp av tillhoppa 13,100 kronor. Inrättandet av jägmästarbefattningarna i fråga skulle således för statsverket medföra en ökad årlig utgift för revirförvaltningen av 12,200 kronor.

Såsom här ovan nämnts föreslog domänstyrelsen redan i sitt statförslag för år 1912 på då anförda skäl respenningarnas höjande för överjägmästaren i södra distriktet från 800 kronor till 1,000 kronor. Dåvarande departementschefen ansåg sig emellertid icke böra tillstyrka Kungl. Maj:t att hos Riksdagen hemställa om bifall till detta förslag. På grund av den sedan dess vunna erfarenheten och under förutsättning att det föreslagna nya västkustreviret kommer att, såsom jag ovan tillstyrkt, tilläggas södra distriktet anser jag emellertid, att respenningarna för överjägmästaren i detta distrikt nu böra höjas. Storleken av den föreslagna ökningen anser jag skälig.

Domänstyrelsens förslag att höja tjänstgöringspenningarna för jägmästaren i Kopparbergs revir med 200 kronor eller från 2,000 kronor till 2,200 kronor anser jag förtjänt av bifall med hänsyn till den väsentliga ökning i kronoskogarnas omfattning inom nämnda revir och därmed även i revirförvaltarens tjänsteåligganden, som förorsakas av det av Kungl. Maj:t den 28 september 1913 beslutade inköpet av Garpenbergs bruksegendom.

Ett bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle medföra en höjning i kostnaden för den ordinarie personalen av:

lön, tjänstgöringspenningar och respenningar till jägmästarna i de fem föreslagna nya reviren	kronor 25,300: —
höjning av respenningarna för överjägmästaren i södra distriktet	» 200: —
höjning av tjänstgöringspenningarna för jägmästaren i Kopparbergs revir	» 200: —
	tillhoppa kronor 25,700: —
varifrån avgår minskning i respenningarna i tre revir med	» 300: —
så att verkliga ökningen blir	kronor 25,400: —

På sätt jag förut meddelat, uppgår det bland domänfondens driftkostnader för år 1914 beräknade anslaget till avlönande av skogsstatens ordinarie personal till 1,199,000 kronor. Kostnaderna för skogsstatens ordinarie personal böra således i enlighet med vad domänstyrelsen föreslagit för år 1915 beräknas till 1,224,400 kronor.

Ålderstillägg. I det till ålderstillägg åt skogsstatens personal upptagna beloppet, 114,000 kronor, har icke föreslagits någon förändring, varför kostnaderna för ifrågavarande ändamål torde beräknas till enahanda belopp för år 1915.

Pensionering av skogsstatens personal. Av skäl, som ovan omförmälts under rubriken pensionering av domänstyrelsens personal, har domänstyrelsen ansett statens domäners fond böra övertaga statsverkets kostnader för pensionering av skogsstatens personal, nämligen överjägmästare, jägmästare och kronojägare. För detta ändamål har styrelsen bland driftkostnaderna för år 1915 under rubriken »kostnader för statens skogsdomäner» uppfört ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

Statskontoret, vilket som ovan nämnts ansett, att domänfonden borde övertaga utbetalningen av alla pensioner av ifrågavarande slag, som beviljats efter ingången av år 1912, samt att detta borde gälla icke blott de utbetalningar, som ske efter ingången av år 1915, utan även — i form av återbetalning till statskontoret — de utbetalningar, som ägt rum under åren 1912—1914, har under denna förutsättning förklarat sig anse, att nu ifrågavarande belopp borde höjas till minst 140,000 kronor.

Departementschefen. Att jag anser ett anslag för nu ifrågavarande ändamål böra här upptagas följer av vad jag förut anfört beträffande domänfondens övertagande av domänstyrelsens och skogsstatspersonalens pensionering. Det av domänstyrelsen förslagsvis upptagna beloppet är emellertid uppenbarligen för lågt. Då statskontorets förslagssumma av 140,000 kronor framkommit under förutsättning, att domänfonden skulle till statskontoret återgälda pensionsutgifter för åren 1912—1914, men jag av skäl, som jag förut utvecklat, icke kan ansluta mig till förslaget i denna del, utan anser domänfonden böra vidkännas blott de utbetalningar, som skola ske efter ingången av år 1915, synes mig sistnämnda belopp vara högre, än som under de av mig angivna förutsättningarna behöver beräknas. Då enligt statskontorets förut omförmälda uppgift de pensioner, som beviljats till domänförvaltningens personal från början av år 1912 till och med september månad år 1913 och som utslutande avsett skogsstatens personal, motsvara ett årligt utgiftsbelopp från anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare av omkring 30,000 kronor, synas de motsvarande årliga pensionsutgifter, som föranledas av pensioner, vilka till sistnämnda personal beviljas efter september månad år 1913 intill utgången av år 1915, kunna förslagsvis beräk-

nas till 35,000 kronor. Inalles skulle alltså nu ifrågavarande pensionsutgifter för år 1915 kunna uppskattas till 65,000 kronor. Detta belopp synes mig därför böra för detta ändamål här upptagas såsom förslagsanslag.

Beträffande de egentliga förvaltningskostnaderna har domänstyrelsen i sin skrivelse den 30 september 1913 anfört, bland annat, följande.

**Egentliga
förvaltnings-
kostnader.**

**Domän-
styrelsen.**

Styrelsen hade att fortfarande konstatera en stadigvarande ökning i behovet av medel för kronoskogarnas förvaltning, beroende ej mindre därpå, att omfånget av dessa skogar ökades genom nya markförvärv för skogsväsendets räkning, än även och i högre grad därpå, att skogsprodukterna före deras försäljning i betydligt större utsträckning än förr upparbetades och utdreves till avsättningsorterna eller de större kommunikationslederna, innan de såldes. I Norrland och Dalarna ökades efter hand avsättningen från kronoskogarna av trämasseved, pitprops och träkol, för vilka produkters beredning och transport skogsförvaltningarna själva i regel sörjde. I samma mån som nya järnvägsanläggningar bleve färdiga eller nya flottleder anordnades, komme sannolikt också denna ökning att framdeles än vidare stegras. Som avsättningen av dessa skogsprodukter av små dimensioner vore ett viktigt led i arbetet för skogsvården i de nordligare delarna av vårt land, vore heller ingenting annat än gott att säga om densamma, även om det låge i sakens natur, att nettovärdet per kubikenhet vid dylik virkesrealisation måste bliva lägre än för grövre och värdefullare virkes Sortiment. I de sydligare delarna av landet ökades undan för undan omfånget av de skogsbestånd i medelåldern, vilka krävde behandling med gallringar och ljushuggningar, arbeten, som måste utföras direkt genom skogsförvaltningarna och med behov alltså av penningar för dessa arbetens utförande. För att belysa den progressiva stegringen i kostnaderna för virkesupphuggning och virkestransport, utförda direkt genom revirförvaltningarna, anfördes följande siffror, avseende nu ifrågavarande kostnader under de senaste fem åren:

år 1908	598,291 kronor	
» 1909	785,542	»
» 1910	880,810	»
» 1911	1,054,902	»
» 1912	1,349,862	»

Man kunde räkna på, att, därest konjunkturerna icke underginge dess hastigare växlingar nedåt, denna stegring komme att fortfa-

Men även andra utgiftstitlar komme med säkerhet att visa avsevärd stegring, såsom skogskultur och markberedning, varav behovet i Norrland och Dalarna bleve allt större, samt byggnadskostnaderna, vilka jämsides med skogsväsendets nya markförvärv komme att beröra ett allt större underhållsobjekt. Jämväl skogsbevakningen och skatterna komme givetvis att föranleda stegrade utgifter i och med de nya markinköpen, utom det att särskilt utskylderna kunde komma att betydligt stegras även av den orsak, att vid den fastighetstaxering, som ägt rum år 1913, de skogsväsendet tillhöriga skatteobjekten torde i många fall åsatts ökade värden. Stora svårigheter funnes givetvis för att så långt i förväg som mer än ett år kunna beräkna behovet av rörelsekapital för kronoskogarnas förvaltning, enär denna fråga rönt inflytande av vissa faktorer, som nu vore omöjliga att kunna bedöma, exempelvis konjunkturerna å trävarumarknaden. Med stöd av de primäruppgifter, vilka ingått till styrelsen från överjägmästarna beträffande de av jägmästarna för år 1914 beräknade utgifter, vartill enligt dessa tjänstemäns förmenande medel borde ställas till deras disposition för handhavandet av kronoskogarnas förvaltning under år 1914, hade domänstyrelsen funnit, att för detta år skulle därtill erfordras tillhoppa 4,935,891 kronor. Motsvarande totalsiffra för år 1913 hade varit 4,125,856 kronor.

Lades till dessa direkta förvaltningsutgifter	kronor 4,935,891
<i>dels</i> utgifter för skogsindelning, dagarvoden, resekostnader, vissa byggnadsarbeten m. m., med samma belopp som de i fastställt generalförslag för år 1913 anvisade, dock med minskning av tryckningskostnader från 6,500 till 4,000 kronor, men med ökning i anslaget till utgifter för skötseln av egenomar, vilka såsom inköpta under löpande år krävde utgifter, som ej hunnit uppföras i vederbörligt generalförslag, från 30,000 till 50,000 kronor	» 538,608
<i>dels</i> utgifter för avlöning åt extra tjänstemän liksom för år 1913	» 276,600
<i>samt dels</i> till överjägmästarnas expenser m. m. i likhet med för år 1913	» 18,980
skulle det för år 1914 erforderliga beloppet utgöra	kronor 5,770,079

Även om detta för år 1914 avsedda belopp skulle efter förslagets granskning hos styrelsen kunna något begränsas, borde man enligt

styrelsens förmenande vid beräkning av det belopp, som skulle bliva nödigt till utgifter för skogsdomänernas förvaltning under år 1915, räkna med belopp, som avsevärt överstege det nämnda, oavsett vad som belöpte på skogspersonalens ordinarie lönestat. Den av styrelsen förut föreslagna ökningen för fast anställd skogspersonal syntes icke komma att medföra någon begränsning i antalet av och utgifterna för den extra skogspersonalen med arvode, ty behovet av sådan stode i förväntan på en fullständigare omreglering av revirförvaltartjänsterna, särdeles i de norra och mellersta delarna av landet, i en stadig ökning. Skogshushållningens fortsatta utveckling och nya förväntade markförvärv åt skogsväsendet syntes ensamt för sig kunna berättiga den utgiftsökning, som nu sattes ifråga, då styrelsen hemställde, att för år 1915 måtte av 1914 års Riksdag äskas ett anslag till förvaltningsutgifter för kronoskogarna av i runt tal 6,200,000 kronor, varav fortfarande minst 150,000 kronor skulle användas till avdikning av sumpmarker å kronans skogar i de norrländska länen och Kopparbergs län.

Till belysande av statsskogarnas brutto- och nettoavkastning under de sist förflutna fem åren vill jag till en början framlägga några siffror. Härvid torde emellertid bemärkas, att bruttoavkastningen för år 1913 naturligen endast kunnat beräknas approximativt. Nettoavkastningen för sistnämnda år kan ej nu ens tillnärmelsevis angivas.

*Departements-
chefen.*

Å r	Bruttoavkastning kronor	Nettoavkastning kronor
1909	8,899,769: 28	4,447,129: 86
1910	10,965,150: 73	6,365,024: 06
1911	12,744,871: —	7,513,423: 01
1912	13,829,192: 96	7,829,192: 96
1913	15,082,651: 74	—

Sedan generalförslag angående driftkostnader under år 1914 för statens domäner blivit fastställt, har jag med ledning av detta förslag ävensom generalförslaget för år 1913 låtit för jämförelse uppgöra följande tabell, upptagande de förvaltningskostnader för skogsdomänerna under berörda två år, som utgöras av jägmästarnas förvaltningsmedel jämte kostnader för hantlangning vid skogsindelning och för extra skogsbevakning, och vilka för år 1914 motsvaras av jägmästarnas av domänstyrelsen omförmälda, preliminära summa av 4,935,891 kronor.

	1913	1914	Ökning	Minskning
Skogsindelning	32,745	2,435	—	30,310
Extra skogsbevakning	259,534	317,135	57,601	—
Arvoden	11,599	1,775	—	9,824
Avverkning och virkestransport	1,759,964	2,221,324	461,360	—
Skogsodling och beståndsvård	320,245	356,644	36,399	—
Vägar	154,698	179,146	24,448	—
Hägnad m. m.	36,447	37,482	1,035	—
Dikning	220,819	293,905	73,086	—
Byggnader	352,058	409,157	57,099	—
Inventarier	29,751	30,942	1,191	—
Skatter	526,512	594,179	67,667	—
Diverse utgifter	180,340	193,179	12,839	—
Summa kronor	3,884,712	4,637,303	792,725	40,134

Det i jägmästarnas preliminära förslag upptagna totalbeloppet har alltså nedsatts med 298,588 kronor.

De sålunda i generalförslaget för år 1914 fastställda kostnaderna av nu ifrågakvarande slag synas förete en normal ökning å nära nog samtliga i ovanstående tablå upptagna poster. Jag anser mig därför icke behöva närmare beröra de jämförelsepunkter, som samma tablå erbjuder. Det bör emellertid framhållas, att den vida övervägande delen av ökningen utgöres av kostnader för avverkning och virkestransport, vilket sammanhänger med den alltmera intensiva och rationella drift av statens skogar, som nu tillämpas. För en så gagnelig åtgärd som dikning hava även betydligt ökade belopp avsetts.

Det ligger i sakens natur, att kostnaderna för förvaltningen av statens skogar alltjämt komma att växa i mån som skogsskötseln utvecklas. Detta gäller kanske allra mest i fråga om den nu ifrågakvarande utgiftsposten, som omfattar de egentliga förvaltningskostnaderna med alla de utgifter av olika slag, som inbegripas därunder. Om dessa utgifter kan emellertid med fog sägas, att de till allra största delen äro ett nödvändigt led i åtgärderna att göra statens skogskapital alltmera inkomstgivande samt att de alltså komma förr eller senare att återgåldas i form av större inkomster av skogarna. Många omständigheter hava stått hindrande i vägen vid bemödandena att införa en rationell skogsskötsel å statens skogar, synnerligast i de mera avlägsna delarna av Norrland. Det är dock oundgängligen nödigt att söka

småningom övervinna dessa hinder, i den mån detta låter sig göra. Att åtgöranden i denna riktning, när de bliva med omsikt planlagda och fullföljda, betala sig väl, därom råder icke något tvivel. Statskogarna lämna redan nu en för varje år stigande avkastning, och om även konjunkturerna på trävarumarknaden kunna medföra tillfälliga växlingar, synes det icke finnas någon anledning att antaga, att icke även för framtiden statens inkomster av sina skogar skola i allmänhet taget utvisa stegring. Därför torde tillräckligt borga de stora möjligheter av utveckling, som skogsskötseln å statens skogar erbjuder. Jag vill i detta sammanhang omförmåla, att enligt till mig lämnad uppgift från domänstyrelsen vederbörande överjägmästare beräknat bruttobeloppet av de skogsmedel, som under år 1914 antagas inflyta till statsverket, till icke mindre än 18,165,665 kronor. En så betydande bruttoinkomst vinnes emellertid uppenbarligen icke utan en ganska stor arbetskostnad.

Domänstyrelsens för de egentliga förvaltningsutgifterna under år 1915 beräknade summa av 6,200,000 kronor kan visserligen synas hög såväl i och för sig som med hänsyn till den starka ökning den innebär i jämförelse med det bland driftkostnaderna för år 1914 för motsvarande ändamål beräknade beloppet. Jag vill emellertid erinra, att, oaktat sistnämnda belopp utgjort allenast 4,797,500 kronor, Kungl. Maj:t vid fastställandet av generalförslaget för samma år sett sig föränlåten att i enlighet med domänstyrelsens förslag upptaga desamma till icke mindre än 5,780,500 kronor, alltså till 983,000 kronor mer än vad som beräknats. Genom att också inkomsterna av skogarna kunna för sistnämnda år antagas i verkligheten bliva större än som beräknats, kommer visserligen nettoöverskottet därunder icke att understiga det beräknade, men denna omständighet synes mig icke böra inverka på en så vitt möjligt riktig uppskattning av driftkostnaderna. Även dessa utgifter synas mig nämligen böra beräknas så nära det verkliga beloppet som möjligt. I jämförelse med de nu fastställda utgifterna av ifrågakvarande slag för år 1914 innebär domänstyrelsens förslag för år 1915 en höjning med allenast 419,500 kronor. Med hänsyn såväl härtill som till vad jag härovan anfört kan jag icke finna domänstyrelsens ifrågakvarande beräkning för år 1915 för hög.

Det är visserligen sant, att genom inrättandet av ovan föreslagna fem nya revirförvaltartjänster ett belopp av 12,800 kronor, som hittills utgått till biträdande jägmästare och assistenter i vissa av de revir, som skulle beröras av omregleringen, icke längre skulle för dylikt ändamål erfordras för dessa revir. Det bör även omnämnas, att, därest det förslag

till anställande av särskild personal för tillsyn över utsyningslagens tillämpning i lappmarkerna m. m., som jag hoppas under riksdagens lopp kunna förelägga Kungl. Maj:t, vinner bifall, i synnerhet den extra statsskogspersonalen i dessa trakter kommer att befrias från ett icke obetydligt arbete. Det är emellertid min fulla övertygelse, att det vore särdeles oklokt, att av dessa anledningar nu beräkna någon minskning i det för egentliga förvaltningsutgifter för statens skogsdomäner under år 1915 beräknade beloppet. Om i vissa revir någon minskning i den extra personalen möjligen kan därigenom vidtagas, kommer i stället å andra orter med säkerhet ökat behov att uppstå. Redan för år 1914 har antalet revirassistenter måst avsevärt ökas.

Ävenså bör erinras, att genom överflyttande till domänstyrelsens tryckningskostnader av ett belopp av 2,500 kronor utgifterna till dylika kostnader under denna utgiftspost minskas med sistnämnda belopp. Såväl på grund av beloppets obetydlighet som med hänsyn till att utgiftspostens slutsumma i allt fall ej är annat än approximativ, anser jag det ej heller av denna anledning vara lämpligt att vidtaga någon sänkning i det av domänstyrelsen nu beräknade beloppet.

De egentliga förvaltningskostnaderna synas mig alltså böra beräknas till 6,200,000 kronor och samtliga utgifter under rubriken »kostnader för statens skogsdomäner» till 7,603,400 kronor.

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner.

Avlöning åt domänintendenter.

Beträffande de för domänintendenternas avlöning hittills beräknade medel har domänstyrelsen icke föreslagit någon ändring. Det belopp, som för detta ändamål erfordras, läser därför böra för år 1915 upptagas till samma belopp som för år 1914 eller till 35,500 kronor.

Resekostnader vid domänförvaltningen.

Till resekostnader för domänintendenterna har domänstyrelsen för år 1915 uppfört samma belopp, eller 45,000 kronor, som beräknats för år 1914. Mot detta förslag har jag intet att erinra.

Övriga förvaltningskostnader. Domänstyrelsen.

Beträffande övriga med förvaltningen av kronans jordbruksdomäner förenade kostnader, nämligen utgifterna för lantmåteriförrättningar, jordbruksdomänernas deltagande i vattenavledningsföretag, husröteersättningar med mera, vartill för år 1914 upptagits ett belopp av 60,300 kronor, har domänstyrelsen meddelat, att utgifterna av detta slag för år 1912 stigit till ej mindre än 148,965 kronor 22 öre. Med

avseende därå, att utgifterna av förenämnda slag för år 1912, det enda år, för vilket dessa utgifter ännu bokförts hos styrelsen, uppgått till ett belopp, som, frånräknat vad Kungl. Maj:t enligt beslut den 12 april 1912 föreskrivit skola omföras från statskontorets förskottskonto till denna utgiftstitel i styrelsens räkenskaper, eller 41,658 kronor 94 öre, uppgått till mer än 100,000 kronor, och då kraven på effektivare åtgärder till jordbrukets förbättrande genom vattenavledningar, i vilka jordbruksdomänerna komme att deltaga, kunde antagas komma att ökas, samt den livliga avsättningen från jordbruksdomänerna av lägenheter för bildandet av egna hem medförde ökat behov av lantmäteritjänstemäns anlitage, ansåge sig styrelsen icke kunna föreslå för ifrågavarande utgifter under år 1915 ett lägre anslag än 100,000 kronor. Detta desto mer som jordbruksdomänerna därjämte komme att tillföras ett avsevärt direkt tillskott av egendomar, sedan beslut fattats, att betydande delar av de till Flyinge och Strömsholms hingstdepåer anslagna jordegendomar skulle från den 14 mars 1914 tillföras domänfonden.

Då den numera inom domänstyrelsen verkställda bokföringen av 1912 års utgifter för ifrågavarande ändamål ger vid handen, att de verkliga utgifterna av ifrågavarande slag under sistnämnda år vida överstigit det för år 1914 beräknade beloppet, samt av vad domänstyrelsen anfört synes framgå, att någon minskning uti dessa utgifter icke torde vara att åtminstone under de närmaste åren påräkna, anser jag behovet av ökade medel för detta ändamål för år 1915 vara till fullo ådagalagt. Jag biträder därför domänstyrelsens förslag att höja ifrågavarande anslagspost, nu 60,300 kronor, med 39,700 kronor eller till 100,000 kronor. Samtliga driftkostnader för statens jordbruksdomäner böra alltså enligt min mening beräknas till 180,500 kronor.

Departements-
chefen.

Vid bifall till mina här ovan gjorda framställningar skulle följaktligen driftkostnaderna för förvaltningen av statens domäner under år 1915 komma att beräknas på följande sätt:

Samman-
fattning.

I. Kostnader för domänstyrelsen:

avlöningsstat för styrelsen... kronor	162,200: —
ålderstillägg åt styrelsens	
personal	» 11,000: —
Transport kronor	173,200: —

	Transport kronor	173,200: —		
pensionering av styrelsens personal	»	2,000: —		
anställande av extra amanuenser och biträden hos styrelsen samt renskrivning m. m.	»	12,000: —		
domänstyrelsens expenser ..	»	18,000: —		
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal	»	6,000: —		
tryckning av styrelsens årsberättelse	»	5,000: —	kronor	216,200: —.

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

skogsstatens ordinarie personal	kronor	1,224,400: —		
ålderstillägg åt skogsstatens personal	»	114,000: —		
pensionering av skogsstatens personal	»	65,000: —		
egentliga förvaltningskostnader, därav minst 150,000 kronor till avdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	»	6,200,000: —	»	7,603,400: —.

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner:

avlönning åt domänintendenter	kronor	35,500: —		
reskostnader vid domänförvaltningen ..	»	45,000: —		
övriga med förvaltningen av jordbruksdomänerna för- enade kostnader	»	100,000: —	»	180,500: —
			Summa kronor	8,000,100: —.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå Riksdagen att

dels i den för skogsstaten gällande stat uppföra ytterligare fem jägmästarbefattningar med de härovan föreslagna avlöningsförmåner och i sammanhang därmed nedsätta de i samma stat uppförda respenningarna till en var av jägmästarna i norra och västra Hälsinglands revir samt nuvarande Österdalarnas, framdeles Älvdalens västra revir, nu 800 kronor, med 100 kronor eller till 700 kronor;

dels höja ej mindre de i nämnda stat uppförda respenningarna till överjägmästaren i södra distriktet, nu 800 kronor, med 200 kronor till 1,000 kronor än även tjänstgöringspenningarna till jägmästaren i Kopparbergs revir med 200 kronor eller från 2,000 kronor till 2,200 kronor;

dels besluta, att de pensioner, som med tillämpning av gällande lag angående civila tjänstinnehavares rätt till pension efter 1912 års början beviljats eller komma att beviljas domänförvaltningens personal, skola från och med år 1915, på sätt jag härovan närmare angivit, utgå från statens domäners fond;

dels ock, med godkännande av de av mig här ovan gjorda beräkningar, såsom driftkostnader under år 1915 för statens domäner *förslagsvis* uppföra ett belopp av 8,000,100 kronor, att utgå av domänfondens avkastning.

Till vad departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall, samt förordnade, att proposition i ärendet skulle med den lydelse, bilaga — — till detta protokoll utvisar, avlåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:
Curt Rohlieb.